

DÍAZ CAPMANY, *Carlos*; MUÑOZ LLORET, Josep Maria. *El castell de Sant Ferran de Figueras: la seva història*. Barcelona: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions, 2000. 200 p.

ESPONELLÀ, Núria. *El mateix vell amor*. Barcelona: Columna, 2001. 230 p.

EVANGELISTI, Valerio. *Las cadenas de Eymérich*. Barcelona: Mondadori, 2000. 272 p.

FABRÉ, Jaume; SABASTIÀ, Inma. *Costa Brava y Girona*. León: Everest, 1999. 216 p.

FÀBREGA, Jaume. *La cultura del gust als Països Catalans*. Tarragona: El Mèdol, 2000. 152 p.

FIGUERA, Manuel. *Berles*. Solsona: Solsona Comunicacions, 2000. 74 p.

FONTANA, Josep, et al. *Passat i present, classes d'interpretació*. Girona: Universitat de Girona, 2001. 169 p.

FONT-MAYOLAS, Sílvia. *Per què els fumadors fumen i els no fumadors continuen sense fumar?* Girona: Universitat de Girona, 2001. 213 p.

FORCANO, Eugenio. *Banyoles en día de mercat, 1966: testimoni humà d'un temps, d'un país*. [Girona]: Fundació Caixa de Girona, 1999. 257 p.

Fotoatlas del Baix Empordà, Gironès i La Selva. Barcelona: Planeta, 1999. 144 p.

GARCÍA I CORNELLÀ, Dolors. *Festes i tradicions a Girona*. Girona: Ajuntament de Girona, 2000. 101 p.

Girona express. Barcelona: Planeta, 1999. 16 p.

Girona y Costa Brava. Madrid: Anaya-Touring Club, 2001. 132 p.

Gironès: Rutes de Catalunya. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2001. 1 CD-ROM

GRAU, Anna. *Dones contra dones*. Barcelona: La Magrana, 2001. 270 p.

llegendes; apunts cronològics i vocabularis il·lustrats (de fortificacions, del gòtic i d'elements litúrgics), i un munt d'informacions útils: horaris de visita, bibliografia, allotjaments, restauració...

En fi, unes guies prou àgils i prou completes com per satisfer el caminant més exigent i també l'excursionista més còmode, l'agrupament escolta més decidit, l'escola més viatgera o l'esplai més engrescat. Una eina per tenir a totes les oficines de turisme i a tots els centres de recursos pedagògics, una iniciativa que caldria completar en el cas de l'Alt Empordà (Empúries, Vilabertran...) i estendre a la resta de comarques de Girona. Per conèixer el país, «aprendre més coses i millorar les que ja sabem».

Xavier Besalú

Els països dels «nous» catalans

ABARKAN, El Hassan.
Jo vinc de Nador.
Associació de Mestres Rosa Sensat.
Col·lecció Jo Vinc de..., núm. 8
Barcelona, 2001. 32 pàg.

JANGANA, Bully.
Jo vinc de Doubirou.
Col·lecció Jo Vinc de..., núm. 4
Associació de Mestres Rosa Sensat.
Barcelona, 1998. 46 pàg.

Vet aquí dos llibres escrits per dos «nous» catalans, l'un

de Palafrugell, l'altre de Santa Coloma de Farners, que expliquen en primera persona la seva vida, des que van néixer a Nador (Marroc) i a Dembacounda (Gàmbia), fins ara mateix.

Marroquins i gambians, com és sabut, són els dos col·lectius d'estrangers africans més nombrosos de les comarques de Girona, i això sol, em sembla, ja és motiu suficient per interessar-nos d'entrada per tots dos llibres. Llegir aquestes senzilles històries de vida pot ser, a més, una bona manera de començar a conèixer unes persones, uns països, unes cultures, que tenim ben a prop nostre. Aquest és, de fet, l'objectiu que s'ha proposat la col·lecció que promou Rosa Sensat, aquesta benemèrita associació, pionera de la renovació pedagògica, que no exclou ni substitueix, és clar, el contacte directe ni la convivència quotidiana.

Els llibres estan escrits amb voluntat didàctica: la lletra és grossa; els paràgrafs, no gaire llargs; les fotografies i les il·lustracions, abundants i aclaridores: és una publicació que entra pels ulls.

Els textos són planers, gairebé entranyables. Abarkan ens parla, per exemple, de la seva família, dels seus pares i germans, de la botiga i del molí del seu pare, de la seva ciutat, Nador, que «està molt ben organitzada perquè els seus carrers es creuen perpendicular-

ment, com en un tauler d'escacs», del seu poble, els imazighen, que solem anomenar berbers, de les seves escoles, de l'islam, de les festes... Jangana il·lustra amb la seva peripècia vital l'arbitrarietat i l'absurd de les fronteres colonials, per a ell i els seus, els saraholés: «recorriem poca distància i canviàvem de país», diu, mentre va explicant, carregat de poesia i de nostàlgia, la seva infantesa i joventut.

Un i altre narren el què i el perquè de la seva vinguda a Catalunya, un país que desconeixien absolutament: les inquietuds, les dificultats, les sorts, les solidaritats, els treballs i els dies, les ganes de sortir-se'n i el seu arrelament, gairebé irreversible, entre nosaltres. Entremig, els passos, petits i grans, per resituar-nos tots plegats en aquesta societat cada dia més plural, més multicultural, és a dir, més lliure i rica. Amb Àfrica al cor: «Desitjaria que algun dia vinguessis al meu poble» —escriu Jangana—. «Et duria al bosc i veuries plantes i arbres impossibles de trobar al vostre país [...]. Només són iguals que a casa vostra els eucaliptus, les taronges o les orenetes; també el color del cel, la lluna i els estels, els núvols i els trons de la tempesta, i el mar i les ones».

Xavier Besalú

